

ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

RODZAJE

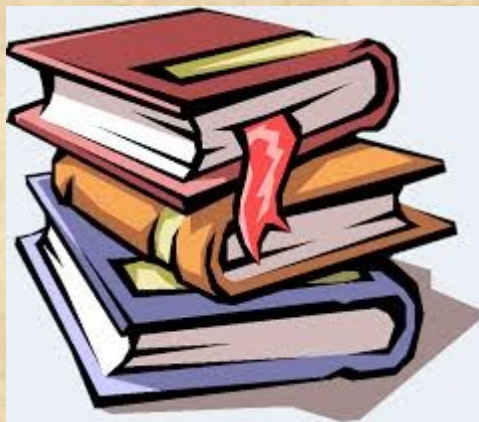
ZASADY I TRYB PRYZYNAWANIA

WARUNKI NABYWANIA ŚWIADCZEŃ

ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE TO :

- „całokształt urzędów publicznych zapewniających ochronę przed niedostatkiem”

ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE TO :

- „zabezpieczenie materialne osób, które w zasadzie bez własnej winy nie posiadają wystarczających źródeł utrzymania, albo nawet nie posiadają ich wcale”
- takie zabezpieczenie jest realizowane poprzez **zasiłki i renty ubezpieczeniowe, zasiłki pomocy społecznej, społeczną służbę zdrowia**, domy dla rencistów, upośledzonych fizycznie itp.
oraz przeszkalanie zawodowe i rehabilitacja.

ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE TO :

„całokształt środków i działań (instytucji) publicznych, przy których pomocy **społeczeństwo stara się zabezpieczyć swoich obywateli** przed groźbą niezaspokojenia podstawowych potrzeb, społecznie uznanych za ważne”

RAMY PRAWNE SYSTEMU ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO W POLSCE

Obowiązek ubezpieczenia na wypadek określonych ryzyk
socjalnych oraz gwarancje świadczeń w przypadku
zaistnienia danego ryzyka zapisane są w wielu aktach
prawnych , poczynając od aktu najwyższego rzędu,
czyli Konstytucji RP

RAMY PRAWNE SYSTEMU ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO W POLSCE

**Definicja zabezpieczenia społecznego
w związku z art. 67 polskiej Konstytucji:**

**„1. Obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego
w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę
lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego.
Zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa
ustawa.**

**2. Obywatel pozostający bez pracy nie z własnej woli i nie
mający innych środków utrzymania ma prawo do
zabezpieczenia społecznego, którego zakres i formy
określa ustawa.”**

RAMY PRAWNE SYSTEMU ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO W POLSCE

Na system zabezpieczenia społecznego w Polsce składają się:

- **system ubezpieczenia i zaopatrzenia społecznego,**
- **system ubezpieczenia zdrowotnego,**
- **świadczenia z tytułu bezrobocia,**
- **świadczenia rodzinne**

RAMY PRAWNE SYSTEMU ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO W POLSCE

Zadania z zakresu zabezpieczenia społecznego realizują w Polsce
liczne podmioty, w tym :

- **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS)** – świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego,
- **Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS)** – świadczenia z ubezpieczenia społecznego rolników,
- **Ministerstwo Pracy, Rodziny i Polityki Społecznej** – świadczenia na wypadek bezrobocia, świadczenia rodzinne i socjalne,
- **Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ)** – świadczenia rzeczowe z ubezpieczenia zdrowotnego,
- **otwarte fundusze emerytalne (OFE)** – gromadzą i inwestują środki na sfinansowanie części nowej emerytury w ramach II filaru,
- **pracownicze programy emerytalne (PPE)** - gromadzą i inwestują środki na sfinansowanie dobrowolnej części nowej emerytury w ramach III filaru

ORGANIZACJA POLSKIEGO SYSTEMU ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

MINISTERSTWO **RODZINY**, PRACY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ

BEZROBOCIE

ŚWIADCZENIA
RODZINNE

POMOC
SPOŁECZNA

WOJEWÓDZKIE
URZĘDY PRACY
(16)

WYDZIAŁY
POLITYKI SPOŁECZNEJ
URZĘDÓW WOJEWÓDZKICH
(16)
ORAZ
REGIONALNE OŚRODKI POLITYKI
SPOŁECZNEJ
(16)

POWIATOWE
URZĘDY PRACY
(341)

POWIATOWE CENTRA POMOCY RODZINIE
(379)

OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ
(2494)

ORGANIZACJA POLSKIEGO SYSTEMU ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

MINISTERSTWO ZDROWIA

OCHRONA ZDROWIA

**NARODOWY FUNDUSZ ZDROWIA
NFZ**

**ODDZIAŁY WOJEWÓDZKIE NFZ
(16)**

**DELEGATURY ODDZIAŁÓW
WOJEWÓDZKICH**

ORGANIZACJA POLSKIEGO SYSTEMU ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

REFORMA NFZ = LIKWIDACJA ???

KONCEPCJA 1

Funkcję NFZ mogłyby przejąć i podzielić między siebie :

- 1) MINISTERSTWO ZDROWIA ,**
- 2) MINISTERSTWO FINANSÓW**

W tej koncepcji niezbędną pulę środków finansowych na stabilne funkcjonowanie opieki medycznej w kraju miałby zapewnić resort finansów, poprzez przekazanie odpowiednich środków poszczególnym urządóm wojewódzkim.

ORGANIZACJA POLSKIEGO SYSTEMU ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

REFORMA NFZ = LIKWIDACJA ???

KONCEPCJA 2

MINISTERSTWO FINANSÓW
miałoby przekazywać odpowiednią pulę środków do
MINISTERSTWA ZDROWIA,
a to z kolei dzieliłoby ją w zależności od bieżących
potrzeb – na poszczególne województwa.

ORGANIZACJA POLSKIEGO SYSTEMU ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

REFORMA NFZ = LIKWIDACJA ???

Zwiększone kompetencje i środki powinny mieć
ODDZIAŁY ZDROWIA

przy poszczególnych urządach wojewódzkich.

To one miałyby najbardziej szczegółowe informacje
odnośnie potrzeb w zakresie opieki zdrowotnej na
podlegających im terenach.

Z kolei w oparciu o te informacje oddziały zdrowia na
poziomie województw miałyby kształtować
REGIONALNĄ POLITYKĘ ZDROWOTNĄ,
odpowiadać za kontakty z placówkami medycznymi
czy wydawać zgody na niestandardowe metody leczenia.

ORGANIZACJA POLSKIEGO SYSTEMU ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

**EMERYTURY I
RENTY**

**WYPADKI PRZY
PRACY I CHOROBY
ZAWODOWE**

**CHOROBA I
MACIERZYŃSTWO**

DLA ROLNIKÓW

**KASA ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO
(KRUS)**

**ODDZIAŁY REGIONALNE
(16)**

**PLACÓWKI TERENOWE
(256)**

ORGANIZACJA POLSKIEGO SYSTEMU ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

**MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI
SPOŁECZNEJ**

**EMERYTURY I
RENTY**

**WYPADKI PRZY
PRACY I CHOROBY
ZAWODOWE**

**CHOROBA I
MACIERZYŃSTWO**

DLA PRACOWNIKÓW

**ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
(ZUS)**

**ODDZIAŁY
(43)**

PLACÓWKI TERENOWE
INSPEKTORATY (214)   BIURA TERENOWE (68)

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

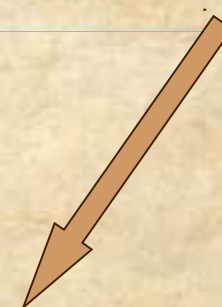
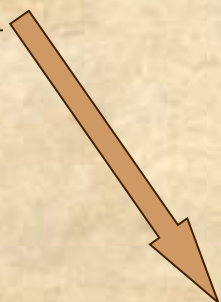
ZUS powstał w 1934 r. na podstawie rozporządzenia Prezydenta RP z 24 października 1934 r. o zmianie ustawy z dnia 28 marca 1933 r.

Zgodnie z tym rozporządzeniem połączono 5 dotychczas odrębnych instytucji ubezpieczeniowych

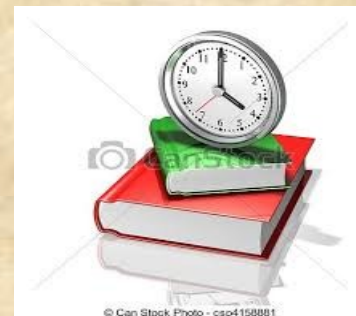
ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

IZBA UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	ZAKŁAD UBEZPIECZENIA NA WYPADEK CHOROBY	ZAKŁAD UBEZPIECZENIA OD WYPADKÓW	ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH	ZAKŁAD UBEZPIECZENIA EMERYTALNEGO ROBOTNIKÓW
------------------------------------	--	--	--	---

W 1999 roku wprowadzony został w Polsce system ubezpieczeniowo-budżetowy, który **zastąpił system finansowania ochrony zdrowia jedynie z budżetu państwa.** W celu realizacji zadań nowego systemu utworzono 16 regionalnych kas chorych i jedną kasę branżową służb mundurowych o zasięgu ogólnopolskim.

Z dniem 1 kwietnia 2003 roku w miejsce kas chorych utworzono Narodowy Fundusz Zdrowia.

Pozostała jednak w dalszym ciągu część zadań z zakresu ochrony zdrowia, która nadal finansowana jest z budżetu państwa.

Dotyczy to przede wszystkim nadzoru epidemiologicznego i farmaceutycznego, a także profilaktycznych programów zdrowotnych takich jak :

- Program szczepień ochronnych,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Krajowy program zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV,
- Narodowe programy zdrowotne ochrony serca.

Z budżetu państwa finansowane jest też leczenie części osób nieubezpieczonych. Są to osoby :

- o niskich dochodach, które uzyskują dostęp do świadczeń na podstawie decyzji wójta lub burmistrza,
- dzieci do 18 roku życia,
- kobiety w okresie ciąży i porodu,
- uzależnione od narkotyków i alkoholu,
- chore na określone choroby psychiczne i zakaźne

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

ZADANIA

Reforma z 1999 roku postawiła przed Zakładem największe w jego historii wyzwanie, nakładając nań kilkakrotnie większe obowiązki w stosunku do zadań realizowanych wcześniej.

Specyfiką zreformowanego systemu stało się powołanie nowego rozdziału ubezpieczenia chorobowego i ubezpieczenia zdrowotnego

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

ZADANIA

Od tej pory z **tytułu ubezpieczenia chorobowego przysługują świadczenia pieniężne w razie choroby i macierzyństwa**, natomiast powszechne ubezpieczenie zdrowotne stało się systemem odpowiedzialnym za finansowanie ze środków publicznych świadczeń profilaktycznych, diagnostycznych leczniczych, rehabilitacyjnych, zaopatrzenia w leki i przedmioty ortopedyczne.

RAMY PRAWNE SYSTEMU ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO W POLSCE

Szczegółowe regulacje dotyczące poszczególnych obszarów zabezpieczenia społecznego określają odrębne ustawy,
z których najważniejsze to :

§ ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie
ubezpieczeń społecznych
(Dz.U. z 2009 nr 205 poz. 1585 z późn. zm.)

§ ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach
z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych
(Dz.U. z 2009 nr 153 poz. 1227 z późn. zm.)

RAMY PRAWNE SYSTEMU ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO W POLSCE

Szczegółowe regulacje dotyczące poszczególnych obszarów zabezpieczenia społecznego określają odrębne ustawy,
z których najważniejsze to :

§ ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych
w razie choroby i macierzyństwa
(Dz.U. z 2010 nr 77 poz. 512 z późn. zm.)

§ ustawa z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu
społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych
(Dz.U. z 2009 nr 167 poz. 1322 z późn. zm.)

§ ustawa z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej
(Dz.U. nr 135 poz. 1268 z późn. zm.)

RODZAJE UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH I ZASADY PODLEGANIA TYM UBEZPIECZENIOM W ZUS

Polski system ubezpieczeń społecznych obejmuje

Ubezpieczenia
emerytalne

Ubezpieczenia
rentowe

Ubezpieczenia
wypadkowe

Ubezpieczenia
chorobowe

RODZAJE UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH I ZASADY PODLEGANIA TYM UBEZPIECZENIOM W ZUS

**UBEZPIECZONYM JEST OSOBA FIZYCZNA,
KTÓRA PODLEGA CHOCIAŻ JEDNEMU
Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH**

**Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wprowadziła
ubezpieczenia :**

- 1) OBOWIĄZKOWE,**
- 2) DOBROWOLNE**

RODZAJE UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH I ZASADY PODLEGANIA TYM UBEZPIECZENIOM W ZUS

**OBOWIĄZKOWEMU UBEZPIECZENIU ZDROWOTNEMU
PODLEGA NIEMAL CAŁA LUDNOŚĆ KRAJU.**

**OSOBAMI UPRAWNIONYMI DO KORZYSTANIA ZE
ŚWIADCZEŃ OPIEKI ZDROWOTNEJ W RAMACH
POWSZECHNEGO UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO SĄ
RÓWNIEŻ CZŁONKOWIE RODZIN OSÓB
UBEZPIECZONYCH**

**SKŁADKI ZA OSOBY UBEZPIECZONE SĄ POBIERANE
PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH ORAZ
KRUS I PRZEKAZYWANE DO NFZ.**

RODZAJE UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH I ZASADY PODLEGANIA TYM UBEZPIECZENIOM W ZUS

**Obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym
podlegają w szczególności :**

PRACOWNICY (Z WYŁĄCZENIEM PROKURATORÓW)

OSOBY PROWADZĄCE POZAROLNICZĄ DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ

ZLECENIOBIORCY

OSOBY POBIERAJĄCE ZASIŁEK DLA BEZROBOTNYCH

CZŁONKOWIE ROLNICZYCH SPÓŁDZIELNI PRODUKCYJNYCH

POSŁOWIE I SENATOROWIE POBIERAJACY UPOSAŻENIE

OSOBY PRZEBYWAJĄCE NA URLOPACH WYCHOWAWCZYCH LUB
POBIERAJĄCE ZASIŁEK MACIERZYŃSKI

RODZAJE UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH I ZASADY PODLEGANIA TYM UBEZPIECZENIOM W ZUS

Obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu podlegają osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, a w szczególności :

PRACOWNICY (Z WYŁĄCZENIEM PROKURATORÓW)

CZŁONKOWIE ROLNICZYCH SPÓŁDZIELNI PRODUKCYJNYCH

OSOBY ODBYWAJĄCE SŁUŻBĘ ZASTĘPCZĄ

Dobrowolnie do ubezpieczenia chorobowego mogą przystąpić osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym

OSOBY WYKONUJĄCE PRACĘ NA PODSTAWIE UMOWY ZLECENIA

OSOBY PROWADZĄCE POZAROLNICZĄ DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ

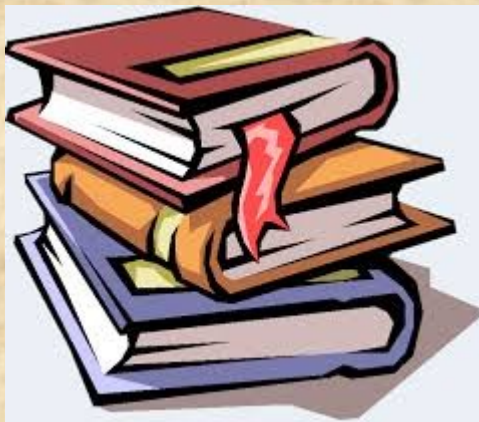
RODZAJE UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH I ZASADY PODLEGANIA TYM UBEZPIECZENIOM W ZUS

Obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, na przykład : pracownicy, zleceniodawcy, członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych, osoby prowadzące działalność gospodarczą czy osoby z nimi współpracujące.

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

ZADANIA

Strukturalny charakter reform systemu ubezpieczenia społecznego oraz systemu ochrony zdrowia, jakie nastąpiły z dniem 1 stycznia 1999, sprawiły, że ZUS jest obecnie jednym z najważniejszych ogniw nowego systemu zabezpieczenia społecznego.

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

ZADANIA

Ustala uprawnienia i wypłaca emerytury i renty **dla blisko 7,5 mln. osób**

Ustala uprawnienia i wypłaca zasiłki chorobowe, macierzyńskie, opiekuńcze, wyrównawcze, pogrzebowe oraz świadczenia rehabilitacyjne,

Przeprowadza badania lekarskie i wydaje orzeczenia dla potrzeb ustalenia uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych – **blisko 900 tys. rocznie**

Kontroluje prawidłowość orzekania o czasowej niezdolności do pracy – **blisko 500 tys. rocznie**

Nadaje upoważnienia lekarzom do wystawiania zaświadczeń lekarskich o czasowej niezdolności do pracy, a w przypadku stwierdzenia rażących uchybień przy orzekaniu o czasowej niezdolności do pracy cofa powyższe upoważnienia – liczba uprawnionych lekarzy do wystawiania zaświadczeń lekarskich wynosi **ok. 140 tys.**

Realizuje zadania z zakresu prewencji rentowej, w tym rehabilitacji leczniczej – rocznie poddaje się ok. **70 tys. osób**

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

ZADANIA

Przyznaje i wypłaca renty socjalne - **niemal 250 tys. osób rocznie**

Przyznaje i wypłaca świadczenia przedemerytalne dla **blisko 88 tys. osób rocznie**

Pobiera i rozlicza składkę na ubezpieczenie zdrowotne i przekazuje ją do Narodowego Funduszu Zdrowia – **prawie 55 mld zł rocznie**

Pobiera składkę na Fundusz Pracy i przekazuje ją do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej – **niemal 9 mld zł rocznie**

Pobiera składkę na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – **ponad 360 mln zł rocznie**

Kontroluje płatników składek w zakresie wywiązywania się z przez nich obowiązku opłaty składek i poprawności realizacji zadań ustawowo im powierzonych oraz prowadzi przymusowe dochodzenie należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne.

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS

**W RÓŻNYCH SYTUACJACH ŻYCIOWYCH MOGĄ
PRZYSŁUGIWAĆ NASTĘPUJĄCE ŚWIADCZENIA :**

**Z TYTUŁU CHOROBY
I MACIERZYŃSTWA**

ZASIŁEK CHOROBOWY

ZASIŁEK MACIERZYŃSKI

ZASIŁEK OPIEKUŃCZY

ZASIŁEK WYRÓWNAWCZY

ŚWIADCZENIE REHABILITACYJNE

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS

**Z TYTUŁU CHOROBY
I MACIERZYŃSTWA**

ZASIŁEK CHOROBOWY

WYNAGRODZENIE CHOROBOWE jest finansowane przez pracodawcę i przysługuje pracownikowi za czas niezdolności do pracy z powodu choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną. Wypłacane jest do 33 dni w roku kalendarzowym, a w przypadku pracownika który ukończył 50 lat - do 14 dni w roku.

Po wyczerpaniu pobierania wynagrodzenia chorobowego przysługuje **ZASIŁEK CHOROBOWY** od 34 dnia i 15 dnia, dla osób, które ukończyły 50 lat.

UWAGA !!!

OKRES ZASIŁKOWY WYNOSI 182 DNI, A JEŚLI NIEZDOLNOŚĆ PRZYPADA NA OKRES CIĄŻY LUB JEST SPOWODOWANA GRUŻLICĄ – 270 DNI

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS

**Z TYTUŁU CHOROBY
I MACIERZYŃSTWA**

ZASIŁEK MACIERZYŃSKI

ZASIŁEK MACIERZYŃSKI przysługuje ubezpieczonej, która w okresie ubezpieczenia chorobowego lub w okresie urlopu wychowawczego :

- 1) Urodziła dziecko,**
- 2) Przyjęła na wychowanie dziecko w wieku do 7 roku życia i wystąpiła do sądu o jego przysposobienie,**
- 3) Przyjęła dziecko w wieku do 7 roku życia w ramach rodziny zastępczej.**

OKRES WYPŁATY ZASIŁKU MACIERZYŃSKIEGO Z TYTUŁU URODZENIA DZIECKA JEST UZALEŻNIONY OD LICZBY DZIECI URODZONYCH PRZY JEDNYM PORODZIE, NATOMIAST ZASIŁEK Z TYTUŁU PRZYJĘCIA DZIECKA NA WYCHOWANIE JEST UZALEŻNIONY OD LICZBY DZIECKI PRZYJĘTYCH NA WYCHOWANIE.

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS

**Z TYTUŁU CHOROBY
I MACIERZYŃSTWA**

ZASIŁEK OPIEKUŃCZY

ZASIŁEK OPIEKUŃCZY przysługuje ubezpieczonemu przez okres zwolnienia od pracy z powodu osobistego sprawowania opieki nad zdrowym dzieckiem w wieku do 8 lat, lub chorym dzieckiem do lat 14 lub innym chorym członkiem rodziny.

UWAGA !!!

**ZASIŁEK OPIEKUŃCZY PRZYSŁUGUJE PRZEZ OKRES :
60 DNI W ROKU – jeśli opieka jest sprawowana nad zdrowym dzieckiem w wieku do 8 lat, lub nad chorym dzieckiem do lat 14 ,**

14 DNI W ROKU – jeśli opieka jest sprawowana nad chorym dzieckiem, które ukończyło 14 lat, lub nad innym chorym członkiem rodziny

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS

**Z TYTUŁU CHOROBY
I MACIERZYŃSTWA**

ZASIŁEK WYRÓWNAWCZY

ZASIŁEK WYRÓWNAWCZY przysługuje pracownikowi, którego wynagrodzenie uległo obniżeniu wskutek poddania się rehabilitacji zawodowej w celu adaptacji lub przyuczenia do określonej pracy.

Zasiłek wypłacany jest przez pracodawcę (jeżeli zatrudnia powyżej 20 pracowników), lub przez ZUS i jest finansowany z FUS.

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS

**Z TYTUŁU CHOROBY
I MACIERZYŃSTWA**

ŚWIADCZENIE REHABILITACYJNE

ŚWIADCZENIE REHABILITACYJNE przysługuje ubezpieczonemu, który po wyczerpaniu zasiłku chorobowego jest nadal niezdolny do pracy, a dalsze leczenie rokuje odzyskanie zdolności do pracy.

UWAGA !!!

Świadczenie rehabilitacyjne przysługuje maksymalnie przez okres 12 miesięcy.

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS

**W RÓŻNYCH SYTUACJACH ŻYCIOWYCH MOGĄ
PRZYSŁUGIWAĆ NASTĘPUJĄCE ŚWIADCZENIA :**

**Z TYTUŁU DŁUGOTRWAŁEJ
NIEZDOLNOŚCI DO PRACY**

**RENTA Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI
DO PRACY**

RENTA SZKOLENIOWA

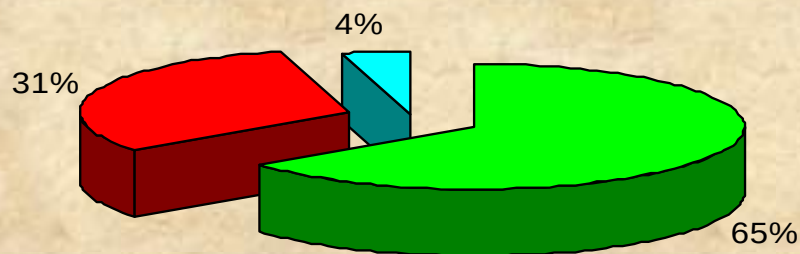

**RODZAJE ŚWIADCZEŃ
REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS
W RÓŻNYCH SYTUACJACH ŻYCIOWYCH MOGĄ
PRZYSŁUGIWAĆ NASTĘPUJĄCE ŚWIADCZENIA :**

**Z TYTUŁU DŁUGOTRWAŁEJ
NIEZDOLNOŚCI DO PRACY**

**RENTA Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI
DO PRACY
STRUKTURA**

- częściowa niezdolność do pracy
- całkowita niezdolność do pracy
- całkowita niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS

**W RÓŻNYCH SYTUACJACH ŻYCIOWYCH MOGĄ
PRZYSŁUGIWAĆ NASTĘPUJĄCE ŚWIADCZENIA :**

**Z TYTUŁU DŁUGOTRWAŁEJ
NIEZDOLNOŚCI DO PRACY**

RENTA SZKOLENIOWA

**RENTA SZKOLENIOWA PRZYSŁUGUJE OSOBIE, KTÓRA
SPEŁNIA WARUNKI PRYZNANIA RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI
DO PRACY, W STOSUNKU DO KTÓREJ ORZECZONO CELOWOŚĆ
PRZEKwalifikowania zawodowego ze względu na
niezdolność do pracy w dotychczasowym zawodzie.**

**Jednym z ważniejszych elementów postępowania orzeczniczego w tym
przypadku jest ocena psychologiczna, a celem głównym badania jest
dokonanie oceny :**

**sprawności umysłowych i psychofizycznych,
cech osobowości, patologicznych cech osobowości**

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS

W RÓŻNYCH SYTUACJACH ŻYCIOWYCH MOGĄ
PRZYSŁUGIWAĆ NASTĘPUJĄCE ŚWIADCZENIA :

Z TYTUŁU STAROŚCI

DODATEK PIEŁĘGNACYJNY

EMERYTURA

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS

**W RÓŻNYCH SYTUACJACH ŻYCIOWYCH MOGĄ
PRZYSŁUGIWAĆ NASTĘPUJĄCE ŚWIADCZENIA :**

Z TYTUŁU STAROŚCI

	DODATEK PIELEGNACYJNY	
--	------------------------------	--

Dodatek pielęgnacyjny przysługuje osobie uprawnionej do emerytury lub renty na podstawie orzeczenia LO ZUS lub KL ZUS stwierdzającego całkowitą niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji.

Osobom, które ukończyły 75 lat, dodatek pielęgnacyjny przysługuje z urzędu.

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS

**W RÓŻNYCH SYTUACJACH ŻYCIOWYCH MOGĄ
PRZYSŁUGIWAĆ NASTĘPUJĄCE ŚWIADCZENIA :**

Z TYTUŁU STAROŚCI

A large red arrow points downwards from the red box containing 'Z TYTUŁU STAROŚCI' to the grey box containing 'EMERYTURA'.

EMERYTURA

**Z dniem 1 stycznia 1999 weszła w życie reforma systemu emerytalnego.
Obecnie funkcjonują równoległe 2 systemy emerytalne :**

**STARY SYSTEM EMERYTALNY – dla urodzonych przed 01.01.1949
NOWY SYSTEM EMERYTALNY – dla urodzonych po 31.12.1948**

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS

Z TYTUŁU STAROŚCI

	EMERYTURA W STARYM SYSTEMIE	
--	------------------------------------	--

**Prawo do emerytury przysługuje kobietom, które ukończyły 60 lat
i posiadają co najmniej 20 letni okres składkowy i nieskładkowy
ORAZ
mężczyznom, którzy ukończyli 65 lat i posiadają co najmniej 25 letni okres
składkowy i nieskładkowy.**

**ISTNIEJE MOŻLIWOŚĆ UZYSKANIA WCZEŚNIEJSZEJ EMERYTURY
PO UDOWODNIENIU DŁUŻSZYCH OKRESÓW SKŁADKOWYCH
I NIESKŁADKOWYCH**

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS Z TYTUŁU STAROŚCI

EMERYTURA W NOWYM SYSTEMIE

Emerytura na nowych zasadach oparta jest na ścisłym powiązaniu wysokości świadczenia z wysokością realnie opłaconej składki.

Obowiązujące prawo dotyczące emerytur wg nowych zasad ogranicza możliwość wcześniejszego przechodzenia na emeryturę i stwarza zachętę do opóźnienia momentu pobierania emerytury.

Nie przewiduje jednocześnie preferencyjnych warunków nabywania prawa do emerytury dla poszczególnych grup zawodowych w powszechnym systemie emerytalny.

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS Z TYTUŁU STAROŚCI

EMERYTURA W NOWYM SYSTEMIE

FILAR PIERWSZY

Jest zarządzany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych

FILAR DRUGI

Stanowią otwarte fundusze emerytalne (OFE), które są zarządzane przez prywatne instytucje – powszechne towarzystwa emerytalne (PTE)

Jest ich 14.

FILAR TRZECI

Podobnie jak drugi jest zarządzany przez instytucje prywatne. Ma on na celu zapewnić podwyższone świadczenia emerytalne za większą składkę. W ramach tego filaru znajdują się pracownicze programy emerytalne (PPE). Obecnie funkcjonuje ponad 1100 takich programów, w których uczestniczy ponad 340 tys. członków

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS Z TYTUŁU STAROŚCI

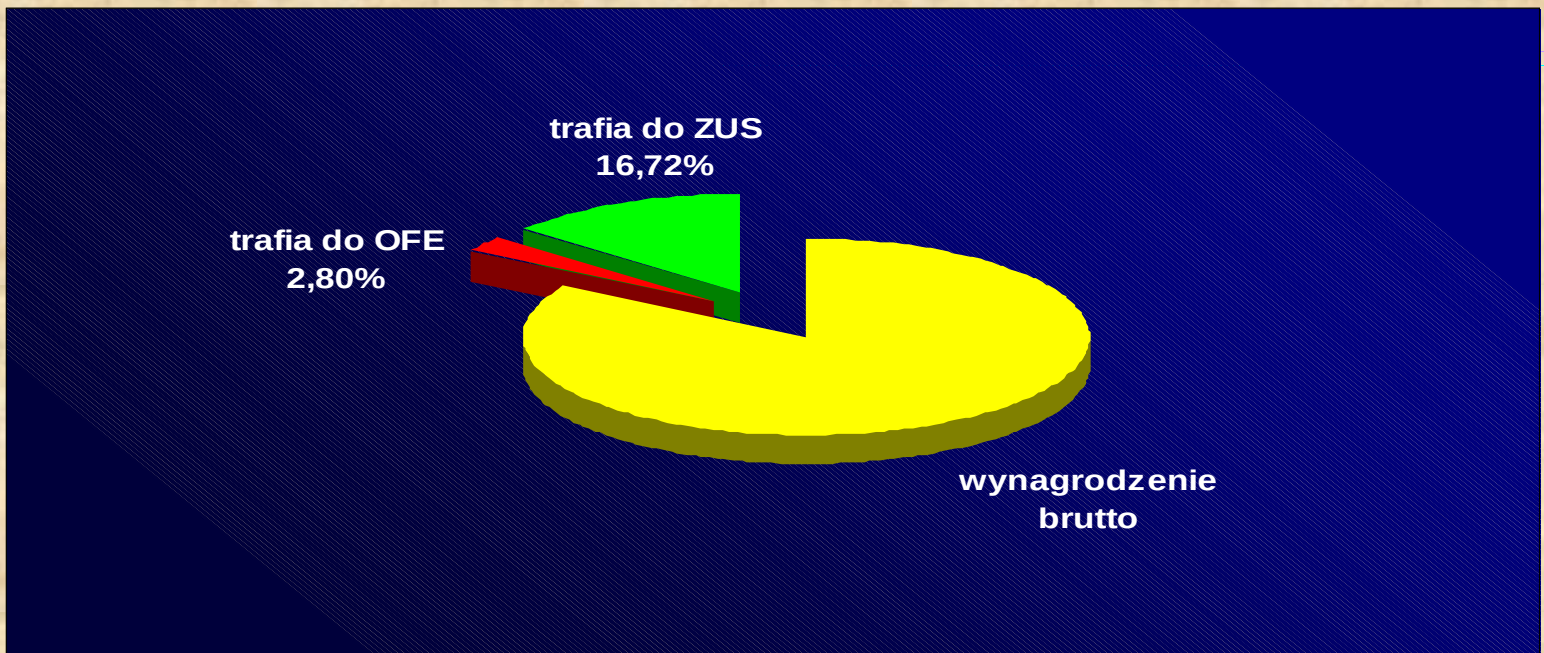
EMERYTURA W NOWYM SYSTEMIE

NOWY SYSTEM EMERYTALNY SKŁADA SIĘ Z III FILARÓW

KRYTERIA KLASYFIKACJI	I FILAR	II FILAR	III FILAR
STATUS SYSTEMU	POWSZECHNY	POWSZECHNY	UZUPEŁNIA
UCZESTNICTWO	OBOWIĄZKOWE	OBOWIĄZKOWE*	DOBROWOLNE
CEL	PODSTAWOWY POZIOM ŚWIADCZEŃ	PODSTAWOWY POZIOM ŚWIADCZEŃ	PODSTAWOWY POZIOM ŚWIADCZEŃ
ZARZĄDZANIE	PUBLICZNE	PRYWATNE	PRYWATNE
FINANSOWANIE	ZE SKŁADEK	KAPITAŁOWE	KAPITAŁOWE
OBLICZANIE	NA PODSTAWIE ZWALORYZOWANYCH SKŁADEK	NA PODSTAWIE SKAPITALIZOWANYCH SKŁADEK	NA PODSTAWIE SKAPITALIZOWANYCH SKŁADEK

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS Z TYTUŁU STAROŚCI

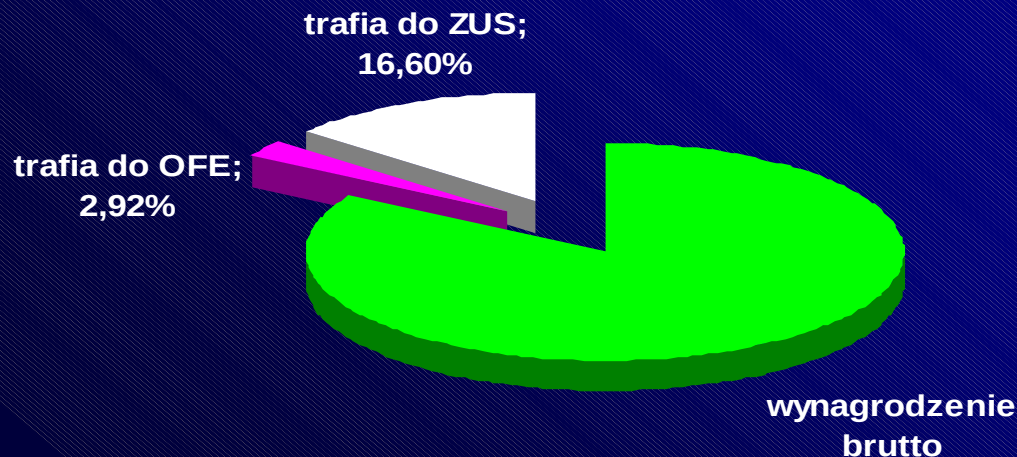
EMERYTURA W NOWYM SYSTEMIE
DOTYCHCZAS (DO LIPCA 2014)

DO ZUS TRAFIA CAŁA SKŁADKA PRACOWNIKÓW, KTÓRZY NIE WYBRALI
OFE I TYCH, KTÓRYM POZOSTAŁO MNIEJ NIŻ 10 LAT DO EMERYTURY

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS Z TYTUŁU STAROŚCI

EMERYTURA W NOWYM SYSTEMIE
PO ZMIANACH

PO ZMIANACH PODSTAWA WYMIARU SKŁADKI EMERYTALNEJ POZOSTANIE
TAKA SAMA, 19,52%, ZMIENI SIĘ JEJ PODZIAŁ – DO OFE TRAFI O 0,12% WIĘCEJ

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS

W RÓŻNYCH SYTUACJACH ŻYCIOWYCH MOGĄ
PRZYSŁUGIWAĆ NASTĘPUJĄCE ŚWIADCZENIA :

Z TYTUŁU ŚMIERCI ŻYWICIELA

	RENTA RODZINNA	
--	----------------	--

	DODATEK DO RENTY RODZINNEJ DLA SIEROTY ZUPEŁNEJ	
--	--	--

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS

**W RÓŻNYCH SYTUACJACH ŻYCIOWYCH MOGĄ
PRZYSŁUGIWAĆ NASTĘPUJĄCE ŚWIADCZENIA :**

Z TYTUŁU ŚMIERCI ŻYWICIELA

RENTA RODZINNA

RENTA RODZINNA przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty, albo spełniała warunki do uzyskania jednego z tych świadczeń.

UWAGA !!!

Przy ocenie prawa do renty rodzinnej przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy.

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS

W RÓŻNYCH SYTUACJACH ŻYCIOWYCH MOGĄ
PRZYSŁUGIWAĆ NASTĘPUJĄCE ŚWIADCZENIA :

Z TYTUŁU WYPADKU PRZY PRACY
I CHOROBY ZAWODOWEJ

JEDNORAZOWE ODSZKODOWANIE

ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE
Z ZAKRESU STOMATOLOGII
I SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

ZWROT KOSZTÓW
PONIESIONYCH NA ZAKUP
PRZEDMIOTÓW ORTOPEDYCZNYCH

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS

**W RÓŻNYCH SYTUACJACH ŻYCIOWYCH MOGĄ
PRZYSŁUGIWAĆ NASTĘPUJĄCE ŚWIADCZENIA :**

**Z TYTUŁU WYPADKU PRZY PRACY
I CHOROBY ZAWODOWEJ**

JEDNORAZOWE ODSZKODOWANIE

Należy się ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Wysokość odszkodowania zależy od stopnia procentowego uszczerbku na zdrowiu określonego przez lekarza orzecznika lub komisję lekarską.

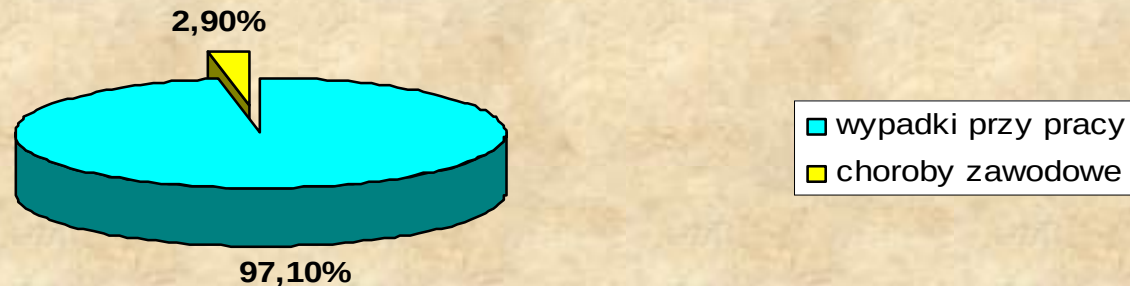
RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS

**W RÓŻNYCH SYTUACJACH ŻYCIOWYCH MOGĄ
PRZYSŁUGIWAĆ NASTĘPUJĄCE ŚWIADCZENIA :**

**Z TYTUŁU WYPADKU PRZY PRACY
I CHOROBY ZAWODOWEJ**

JEDNORAZOWE ODSZKODOWANIE

**Struktura orzeczeń powypadkowych ustalających
uszczerbek na zdrowiu**

ORZECZENIA USTALAJĄCE PROCENTOWY USZCZERBEK NA ZDROWIU W PRZELICZENIU NA 100 TYS. PRACUJĄCYCH

Województwo	Ogółem	Liczba orzeczeń na 100 tys. pracujących
OGÓŁEM	76 011	654
Dolnośląskie	8 311	897
Kujawsko-Pomorskie	4 474	773
Lubelskie	4 080	818
Lubuskie	1 948	669
Łódzkie	4 092	540
Małopolskie	4 460	456
Mazowieckie	6 523	331
Opolskie	1 054	392
Podkarpackie	3 717	691
Podlaskie	2 244	808
Pomorskie	6 347	923
Śląskie	9 459	611
Świętokrzyskie	2 229	708
Warmińsko-Mazurskie	3 327	928
Wielkopolskie	10 386	893
Zachodniopomorskie	3 360	711

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS

**W RÓŻNYCH SYTUACJACH ŻYCIOWYCH MOGĄ
PRZYSŁUGIWAĆ NASTĘPUJĄCE ŚWIADCZENIA :**

**Z TYTUŁU WYPADKU PRZY PRACY
I CHOROBY ZAWODOWEJ**

**ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE
Z ZAKRESU STOMATOLOGII
I SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH**

Ubezpieczonemu, z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej przysługuje pokrycie kosztów leczenia z zakresu stomatologii i szczepień ochronnych. Wniosek wraz z protokołem powypadkowym albo kartą wypadku albo decyzją PIS należy złożyć w oddziale ZUS właściwym ze względu na miejsce zamieszkania.

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS

**W RÓŻNYCH SYTUACJACH ŻYCIOWYCH MOGĄ
PRZYSŁUGIWAĆ NASTĘPUJĄCE ŚWIADCZENIA :**

**Z TYTUŁU WYPADKU PRZY PRACY
I CHOROBY ZAWODOWEJ**

**ZWROT KOSZTÓW
PONIESIONYCH NA ZAKUP
PRZEDMIOTÓW ORTOPEDYCZNYCH**

**Ubezpieczonemu, z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej,
przysługuje pokrycie kosztów wyrobów medycznych będących przedmiotami
ortopedycznymi, poniesionych przez ubezpieczonego w wysokości
nierefundowanej przez Narodowy Fundusz Zdrowia.**

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS

**W RÓŻNYCH SYTUACJACH ŻYCIOWYCH MOGĄ
PRZYSŁUGIWAĆ NASTĘPUJĄCE ŚWIADCZENIA :**

INNE

	ZASIŁEK POGRZEBOWY	
--	--------------------	--

	RENTA SOCJALNA	
--	----------------	--

	REHABILITACJA LECZNICZA W RAMACH PREWENCJI RENTOWEJ ZUS	
--	--	--

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS

**W RÓŻNYCH SYTUACJACH ŻYCIOWYCH MOGĄ
PRZYSŁUGIWAĆ NASTĘPUJĄCE ŚWIADCZENIA :**

ZASIŁEK POGRZEBOWY przysługuje w razie śmierci ubezpieczonego, emeryta lub rencisty, lub członków ich rodzin, na pokrycie kosztów pogrzebu.

Zasilek pogrzebowy przysługuje osobie, która pokryła koszty pogrzebu. W przypadku pokrycia kosztów pogrzebu przez inną osobę niż członek rodziny ubezpieczonego (pracodawca, DPS, gmina, powiat itp.), zasilek pogrzebowy przysługuje tym podmiotom w wysokości udokumentowanych kosztów, nie więcej jednak niż 4000 zł.

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS

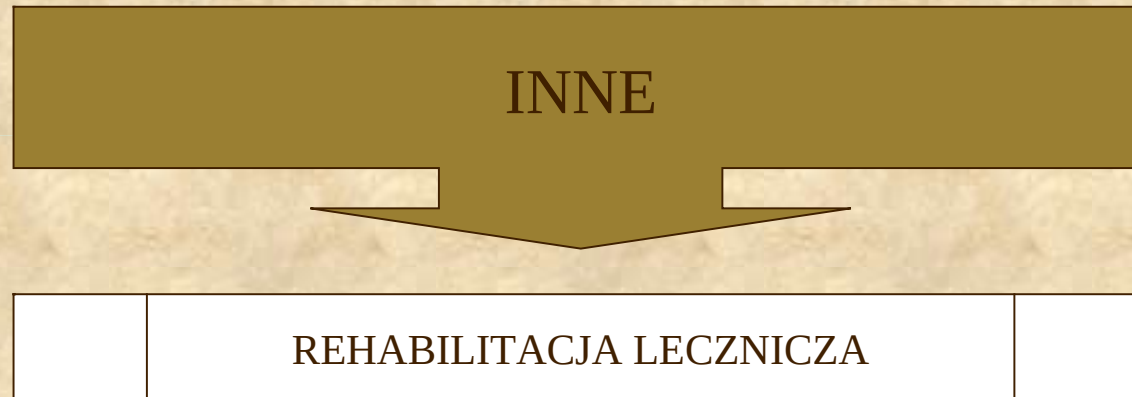

Przysługuje osobie, pełnoletniej, uznanej za **całkowicie niezdolną do pracy**, z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało :

- 1) Przed ukończeniem 18 roku życia lub
- 2) W trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej przed ukończeniem 25 roku życia lub
- 3) W trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej

Renta socjalna wynosi 84% kwoty minimalnej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ ZUS

ZUS kieruje do ośrodków rehabilitacyjnych osoby zagrożone długotrwałą niezdolnością do pracy w następujących grupach schorzeń :

- **narząd ruchu,**
- **układ krążenia,**
- **układ oddechowy,**
- **schorzenia psychosomatyczne,**
- **schorzenia onkologiczne po operacjach gruczołu piersiowego**

FINANSE UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

**ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH JEST
DYSPONENTEM :**

FUNDUSZU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

FUNDUSZU REZERWY DEMOGRAFICZNEJ

FUNDUSZU EMERYTUR POMOSTOWYCH

FINANSE UBEZPIECZEN SPOŁECZNYCH

FUNDUSZ UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

FUS jest państwowym funduszem celowym.

Utworzony 1 stycznia 1999 r. na mocy ustawy o SUS.

Dysponentem FUS jest ZUS.

Dochody FUS składają się z wielu składników, m.in.:

- ze składek na ubezpieczenie społeczne (bez OFE) i stanowią one blisko 64% wszystkich dochodów Funduszu,**
- z oprocentowania rachunków bankowych FUS,**
- z dotacji budżetu państwa (ponad 23%)**

FINANSE UBEZPIECZEN SPOŁECZNYCH

FUNDUSZ UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

A STRUKTURA DEMOGRAFICZNA

Powszechny system ubezpieczenia społecznego w Polsce działa w oparciu o określone założenia dotyczące długotrwałych trendów demograficznych. System jest bardzo podatny na zaburzenia tych trendów, bo **zmniejszenie liczby pracowników (płatników składek) w danym momencie powoduje brak pieniędzy na świadczenia dla obecnych emerytów i rencistów.**

Konstytucyjne i ustawowe gwarancje świadczeń emerytalnych powodują, że FUS musi być w takiej sytuacji dofinansowywany z budżetu państwa. Ze względu na to, że budżet jest w całości zasilany z podatków, wzrost jego obciążenia powoduje zwiększenie kosztów pracy. To z kolei prowadzi do zwiększania bezrobocia i dalszego zmniejszania ilości płatników FUS.

FINANSE UBEZPIECZEN SPOŁECZNYCH

FUNDUSZ UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH A STRUKTURA DEMOGRAFICZNA

W związku z powszechnymi w Europie trendami zmniejszania ilości dzieci i zmniejszania się populacji pracującej systemy emerytalne w wielu krajach przeżywają kryzys. Obciążenie systemów emerytalnych zwiększa także rosnąca średnia długość życia po przejściu na emeryturę.

Spadek liczby płatników w stosunku do beneficjentów systemu emerytalnego powoduje, że od dłuższego czasu jest on deficytowy, zaś obecnie wpłacane składki są w całości przeznaczane na spłatę obecnych emerytur.

FINANSE UBEZPIECZEN SPOŁECZNYCH

FUNDUSZ UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

A STRUKTURA DEMOGRAFICZNA

Według prognoz Komisji Europejskiej obecne systemy emerytalne w krajach europejskich w razie braku reform mogą doprowadzić do drastycznego zadłużenia państwa.

Według prognozy długoterminowej do 2050 roku przygotowanej przez ZUS, zdolność do samofinansowania systemu emerytalnego opartego o FUS zacznie spadać od 2015 roku i spadnie do 40-60% w latach 2020-2030, a następnie zacznie powoli rosnać. Według prognozy "optymistycznej" w 2050 roku około 93% wydatków FUS będzie pochodzić ze składek, według "pesymistycznej" będzie to 53%.

Prognozy te jednak oparte są o szereg założeń, które mogą ulec zmianie ze względów politycznych – wysokość emerytur minimalnych, wiek emerytalny, emerytury dla grup uprzywilejowanych itd.

FINANSE UBEZPIECZEN SPOŁECZNYCH

FUNDUSZ UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH A STRUKTURA DEMOGRAFICZNA

Propozycje reform

Zgłaszane są propozycje reformy systemu emerytalnego w celu poprawienia jego wydolności oraz obniżenia kosztów pracy. Centrum im. Adama Smitha zgłosiło propozycję stworzenia Urzędu Emerytalnego wypłacającego emerytury według stałej, jednakowej dla wszystkich stawki. Model ten bywa porównywany do systemu kanadyjskiego.

W 2012 rozpoczęła się reforma emerytalna mająca na celu stopniowe (lata 2020-2040) podniesienie oraz zrównanie wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn, a także zmiany w emeryturach uprzywilejowanych grup zawodowych.

FINANSE UBEZPIECZEN SPOŁECZNYCH

FUNDUSZ UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH A STRUKTURA DEMOGRAFICZNA

**Za obniżenie wieku emerytalnego wszyscy zapłacimy wysoką cenę
25 mld zł - o taką kwotę może dodatkowo powiększyć się dziura
w Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.**

I to tylko w ciągu najbliższych trzech lat.

FINANSE UBEZPIECZEN SPOŁECZNYCH

FUNDUSZ UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH A STRUKTURA DEMOGRAFICZNA

Pogarszająca się sytuacja finansowa FUS nie jest niczym nowym, ale poprzednie rządy stosowały trik, który pozwalał częściowo to ukryć: funduszowi wypłacano pożyczki z budżetu, zamiast go dotować.

PiS zerwał z tą praktyką po tym, jak prezes ZUS alarmował, że nie będzie w stanie spłacić wcześniej zaciągniętego długu.

FINANSE UBEZPIECZEN SPOŁECZNYCH

FUNDUSZ UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH A STRUKTURA DEMOGRAFICZNA

• Wielkość dotacji budżetowych do FUS
(w mld zł)

Źródło: KPRM, MF, szacunki

FINANSE UBEZPIECZEN SPOŁECZNYCH

FUNDUSZ UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

W ramach FUS wyodrębnia się fundusze :

- 1) **EMERYTALNY**, z którego finansowane są emerytury
- 2) **RENTOWY**, z którego finansowane są :
  - renty z tytułu niezdolności do pracy, szkoleniowe, rodzinne,
  - dodatki do rent rodzinnych dla sierot zupełnych i dodatki pielęgnacyjne,
  - zasiłki pogrzebowe,
  - prewencja rentowa
- 3) **CHOROBOWY**, z którego finansowane są zasiłki chorobowe, macierzyńskie, opiekuńcze, wyrównawcze i świadczenia rehabilitacyjne
- 4) **WYPADKOWY**, z którego finansowane są renty wypadkowe, jednorazowe odszkodowania, zasiłki chorobowe z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem lub chorobą zawodową

FINANSE UBEZPIECZEN SPOŁECZNYCH

SKŁADKI

SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE EMERYTALNE (19,52 %) finansuje ubezpieczony i płatnik składek w równych częściach podstawy wymiaru. Składki na ubezpieczenie emerytalne podlegają waloryzacji.

SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA RENTOWE (8,00 %) finansuje ubezpieczony z własnych środków wysokości 1,5% podstawy wymiaru, a płatnik składek w wysokości 6,5% podstawy wymiaru.

SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA CHOROBOWE (2,45 %) finansuje w całości sam ubezpieczony.

SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE finansuje w całości sam ubezpieczony.

STOPA SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE WYPADKOWE (od 0,67 do 3,86 %) jest zróżnicowana dla poszczególnych płatników składek i jest ona uzależniona od kategorii ryzyka oraz od liczby osób zgłoszonych do ubezpieczenia wypadkowego

FINANSE UBEZPIECZEN SPOŁECZNYCH

WYPŁATY Z FUS

	w mln zł	w %
FUNDUSZ EMERYTALNY	106 243	65,22
FUNDUSZ RENTOWY	40 399	24,80
FUNDUSZ CHOROBY	11 124	6,83
FUNDUSZ WYPADKOWY	5 126	3,15
OGÓŁEM	162 893	100,00

FINANSE UBEZPIECZEN SPOŁECZNYCH

FUNDUSZ REZERWY DEMOGRAFICZNEJ

**FUNDUSZ REZERWY DEMOGRAFICZNEJ
ma status państwowego funduszu celowego.**

Został powołany ustawą z 13.10.1998 o SUS, a jego głównym celem było zwiększenie bezpieczeństwa wypłacalności świadczeń z ubezpieczenia emerytalnego.

FINANSE UBEZPIECZEN SPOŁECZNYCH

FUNDUSZ REZERWY DEMOGRAFICZNEJ

Sytuację finansową FUS miała poprawić reforma emerytalna w 1999 roku oraz powołanie FRD.

Fundusz miał gromadzić środki na kompensację tzw. "powojennego wyżu demograficznego", który według przewidywań zwiększy liczbę osób pobierających świadczenia o 60%. Fundusz miał być zasilany m.in. zyskami z prywatyzacji i do 2009 roku miał zgromadzić 20 mld zł.

Do 2005 roku udało się zgromadzić zaledwie 1,5 mld złotych, zaś w 2009 roku - około 6 mld.

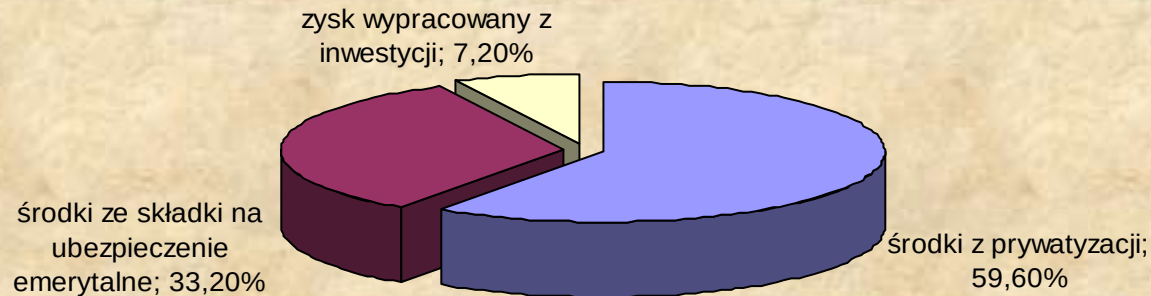
Pod koniec 2013 stan FRD wyniósł 16,5 mld zł.

Dysponentem środków Funduszu jest ZUS, ale decyzję o ich uruchomieniu może podjąć tylko Rada Ministrów.

FINANSE UBEZPIECZEN SPOŁECZNYCH

FUNDUSZ REZERWY DEMOGRAFICZNEJ

FUNDUSZ REZERWY DEMOGRAFICZNEJ STRUKTURA PRZYCHODÓW

**FRD swoje środki lokuje w określone instrumenty finansowe np.
obligacje skarbowe (83%), akcje (12%) i depozyty skarbowe (5%)**

ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEN SPOŁECZNYCH REALIZOWANE PRZEZ ZUS

OGÓLNE INFORMACJE O ŚWIADCZENIACH EMERYTALNYCH I RENTOWYCH

**ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WYPŁACA ROCZNIE
ŚWIADCZENIA DLA BLISKO 7,5 MLN OSÓB**

ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEN SPOŁECZNYCH REALIZOWANE PRZEZ ZUS

OGÓLNE INFORMACJE O ŚWIADCZENIACH EMERYTALNYCH I RENTOWYCH

WALORYZACJA EMERYTUR I RENT W 2017 ROKU

ZUS od 1 marca 2017 r. przeprowadził waloryzację świadczeń emerytalno-rentowych.

Waloryzacją objęte zostały świadczenia przyznane przed 1 marca 2017 r., do których prawo powstało do 28 lutego 2018 r.

**Jeżeli wypłata świadczenia jest wstrzymana
(np. w związku z osiągnięciem przychodu ponad 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia lub kontynuowaniem zatrudnienia bez rozwiązania stosunku pracy), świadczenie zostanie zwaloryzowane z chwilą podjęcia jego wypłaty.**

ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEN SPOŁECZNYCH REALIZOWANE PRZEZ ZUS

OGÓLNE INFORMACJE O ŚWIADCZENIACH EMERYTALNYCH I RENTOWYCH

WALORYZACJA EMERYTUR I RENT W 2017 ROKU

Waloryzacja polega na podwyższeniu kwoty świadczenia wskaźnikiem procentowym.

W tym roku wskaźnik waloryzacji wynosi 100,44%

Podwyżka nie może być niższa niż :

- **10 zł** – w przypadku emerytur, rent z tytułu całkowitej niezdolności do pracy oraz rent rodzinnych,
- **7,50 zł** – w przypadku rent z tytułu częściowej niezdolności do pracy,
- **5 zł** – w przypadku emerytur częściowych

ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEN SPOŁECZNYCH REALIZOWANE PRZEZ ZUS

OGÓLNE INFORMACJE O ŚWIADCZENIACH EMERYTALNYCH I RENTOWYCH

Przeciętne wysokości poszczególnych rodzajów świadczeń kształtowały się następująco :

Rodzaj świadczenia	Wysokość przeciętnego świadczenia
Emerytura	1783,00
Renta z tytułu niezdolności	1323,00
Renta rodzinna	1543,00

ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEN SPOŁECZNYCH REALIZOWANE PRZEZ ZUS

OGÓLNE INFORMACJE O ŚWIADCZENIACH EMERYTALNYCH I RENTOWYCH

Minimalne gwarantowane emerytury i renty :

Rodzaj świadczenia	Wysokość minimalnego świadczenia
Emerytura	1000,00 zł
Renta z tytułu całkowitej niezdolności	
Renta rodzinna	
Renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy	750,00 zł

ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEN SPOŁECZNYCH REALIZOWANE PRZEZ ZUS

OGÓLNE INFORMACJE O ŚWIADCZENIACH EMERYTALNYCH I RENTOWYCH

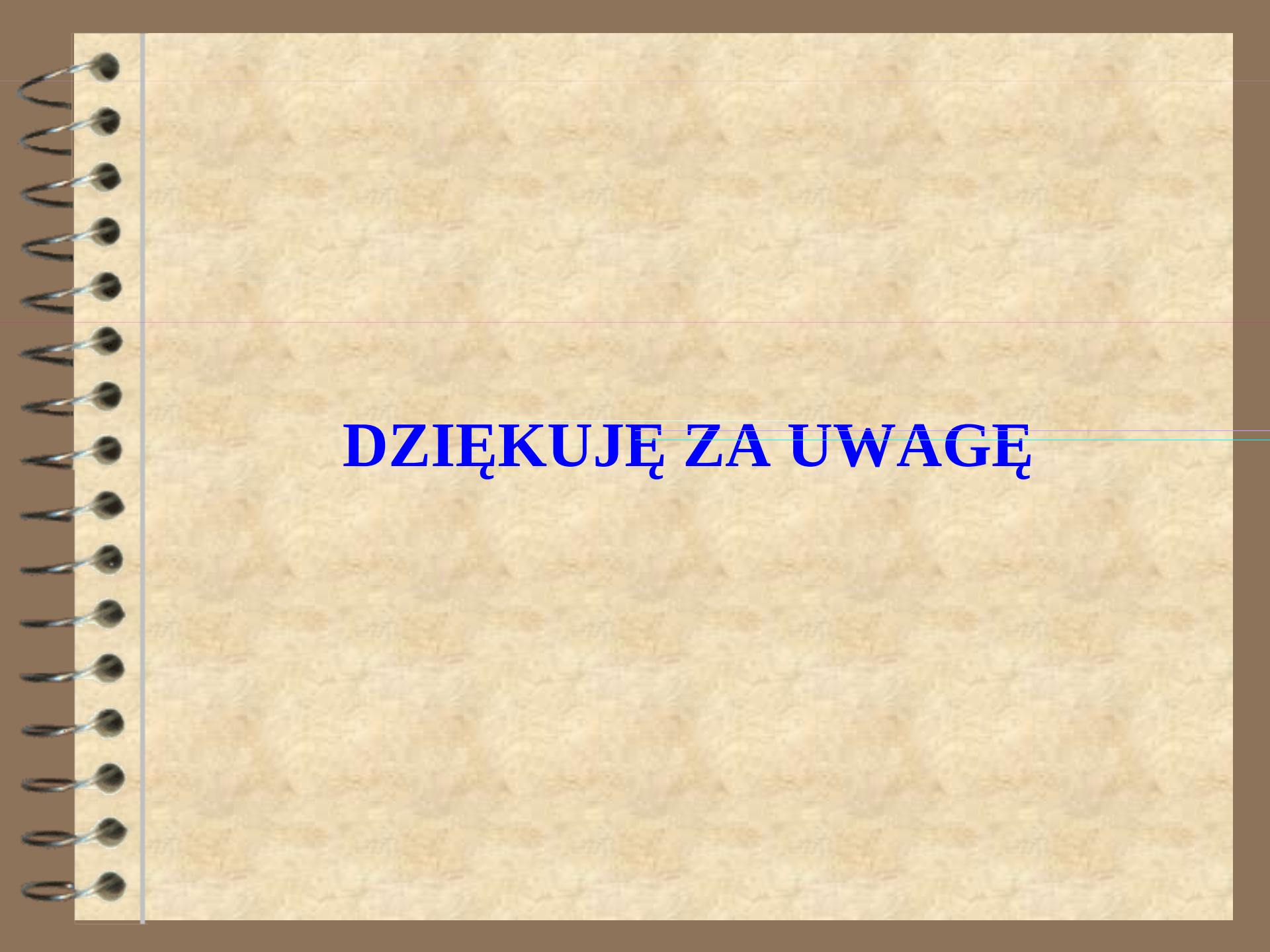
Minimalne gwarantowane emerytury i renty :

**Minimalne renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej
wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową oraz rodzinne
renty wypadkowe są o 20% wyższe od podanych wyżej
minimalnych kwot i wynoszą odpowiednio :**

1.200 zł dla renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku
z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową ,

900,00 zł dla renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku
z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową

A spiral-bound notebook with a textured, light brown cover. The spiral binding is on the left side. The text "DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ" is written in blue, bold, serif capital letters in the center of the cover.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

TEST 1

-
- ✓ 1. Lekarz rzeczoznawca KRUS orzeka w sprawie:
  - ✓ a) Oceny zdolności do pracy w gospodarstwie rolnym
  - ✓ b) Oceny zdolności do samodzielnej egzystencji
  - ✓ c) Ustalenia uszczerbku na zdrowiu
  - ✓ d) **Wszystkie odpowiedzi są prawdziwe**

✓ 2. Renta rolnicza przysługuje osobie, która :

✓ a) ma orzeczoną całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym

✓ b) ma wymagany okres składkowy ubezpieczenia emerytalno-rentowego

✓ c) ma orzeczoną częściową okresową niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym

✓ d) ma orzeczoną częściową trwałą niezdolność do pracy

-
- ✓ 3. Lekarz nadzoru ma prawo zgłosić zarzut wadliwości do orzeczenia LO w terminie :
    - ✓ a) 7 dni od dnia otrzymania orzeczenia przez ubezpieczonego,
    - ✓ b) 21 dni od dnia otrzymania orzeczenia przez ubezpieczonego,
    - ✓ **c) 14 dni od dnia otrzymania orzeczenia przez ubezpieczonego**

-
- ✓ 4. Po wniesieniu sprzeciwu ponowne badanie ubezpieczonego przeprowadza:
  - ✓ a) ten sam lekarz orzecznik ZUS
  - ✓ **b) Komisja Lekarska ZUS**
  - ✓ c) lekarz POZ
  - ✓ d) lekarz biegły sądowy

✓ 5. Świadczenie rehabilitacyjne przysługuje przez okres niezbędny do odzyskania przez ubezpieczonego zdolności do pracy, nie dłużej jednak, niż przez :

- ✓ a) 3 miesiące,
- ✓ **b) 12 miesięcy,**
- ✓ c) 18 miesięcy

-
- ✓ 6. Kopie wystawionego druku ZLA lekarz wystawiający zwolnienie przechowuje:
- ✓ a) przez okres 7 dni
  - ✓ b) przez okres roku
  - ✓ c) **przez okres 3 lat**
  - ✓ d) nie musi przechowywać

✓ 7. Wysokość zasiłku chorobowego przypadającego w okresie ciąży wynosi:

✓ a) **100 % podstawy wymiaru**

✓ b) 80% podstawy wymiaru

✓ c) 70% podstawy wymiaru

-
- ✓ 8. Kod B umieszczony na druku zaświadczenia oznacza :
  - ✓ a) niezdolność do pracy po przerwie nieprzekraczającej 60 dni – spowodowaną tą samą chorobą, która była przyczyną niezdolności do pracy przed przerwą,
  - ✓ **b) niezdolność do pracy przypadającą w okresie ciąży,**
  - ✓ c) niezdolność do pracy spowodowaną nadużyciem alkoholu

✓ 9. Kontrola prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy jest podejmowana:

✓ a) na wniosek pracodawcy

✓ b) na wniosek wydziału Zasiłków

✓ c) na wniosek głównego lekarza orzecznika ZUS

✓ d) żadna z odpowiedzi nie jest prawidłowa

✓ 10. Odbiór druków ZLA w placówce ZUS
możliwy jest:

✓ a) tylko osobiście przez zainteresowanego
lekarza

✓ b) osobiście lub przez osobę, której lekarz
udzielił ustnego pełnomocnictwa

✓ c) **osobiście lub przez osobę, której lekarz
udzielił pisemnego pełnomocnictwa**

✓ 11. Niezdolność do samodzielnej egzystencji
orzeka się w przypadku :

✓ a) stwierdzenia naruszenia sprawności
organizmu w stopniu powodującym
konieczność opieki i pomocy innej osoby
w zaspokajaniu podstawowych potrzeb
życiowych,

✓ b) stwierdzenia naruszenia sprawności
organizmu w stopniu powodującym
konieczność stałej lub długotrwałej opieki
i pomocy innej osoby w
zaspokajaniu podstawowych potrzeb
życiowych

✓ 12. W wyniku reformy systemu ubezpieczeń społecznych w 1999 roku powołano do życia

✓ rozdział :

✓ a) ubezpieczenia chorobowego,

✓ b) ubezpieczenia wypadkowego,

✓ c) ubezpieczenia rentowego,

✓ **d) ubezpieczenia zdrowotnego**

✓ 13. Renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu który spełnił jednocześnie następujące warunki :

✓ a) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,

✓ b) jest niezdolny do pracy,

✓ c) niezdolność do pracy powstała w okresach podlegania ubezpieczeniu, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów,

✓ d) wszystkie powyższe

✓ 14. Jednym z przeciwwskazań do przeprowadzenia rehabilitacji leczniczej kobiet po operacji nowotworu narządu rodowego jest :

- ✓ a) ubytek masy ciała przekraczający 35%,
- ✓ b) obrzęk limfatyczny kończyny strony operowanej,
- ✓ c) ograniczenie zakresu ruchów w stawie barkowym strony operowanej

✓ 15. Zgodnie z definicją niezdolności do pracy osoba, która w znacznym stopniu utraciła

✓ zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji jest :

✓ **a) częściowo niezdolna do pracy,**

✓ **b) całkowicie niezdolna do pracy,**

✓ **c) jest niezdolna do samodzielnej egzystencji,**

✓ **d) zawsze w takim przypadku wymaga przekwalifikowania zawodowego**

TEST 2

1. Lekarz rzeczoznawca KRUS orzeka w sprawie:

- a) Oceny zdolności do pracy w gospodarstwie rolnym
- b) Oceny zdolności do samodzielnej egzystencji
- c) Ustalenia uszczerbku na zdrowiu
- d) Wszystkie odpowiedzi są prawdziwe**

2. Organem uprawnionym do wydawania decyzji stwierdzającej chorobę zawodową jest :

- a) Państwowa Inspekcja Pracy,
- b) Państwowa Inspekcja Sanitarna,**
- c) Instytut Medycyny Pracy

3. Lekarz nadzoru ma prawo zgłosić zarzut wadliwości do orzeczenia LO w terminie :

- a) 7 dni od dnia otrzymania orzeczenia przez ubezpieczonego,
- b) 21 dni od dnia otrzymania orzeczenia przez ubezpieczonego,
- c) **14 dni od dnia otrzymania orzeczenia przez ubezpieczonego,**

4. Ubezpieczonym w KRUS przysługuje zasiłek chorobowy za okres czasowej niezdolności do pracy, jednak nie dłużej niż przez:

- a) **180 dni**
- b) 182 dni
- c) 270dni
- d) 30 dni

5. Świadczenie rehabilitacyjne przysługuje przez okres niezbędny do odzyskania przez ubezpieczonego zdolności do pracy, nie dłużej jednak, niż przez :

- a) 3 miesiące,
- b) 12 miesięcy,**
- c) 18 miesięcy

6. Kopie wystawionego druku ZLA lekarz wystawiający
zwolnienie przechowuje:

- a) przez okres 7 dni
- b) przez okres roku
- c) przez okres 3 lat**
- d) nie musi przechowywać

7. Długotrwałym uszczerbkiem na zdrowiu określa się upośledzenie czynności organizmu trwające dłużej niż :

6 miesięcy,
12 miesięcy,
24 miesiące

-
- ✓ 8. Kod B umieszczony na druku zaświadczenia oznacza :
  - ✓ a) niezdolność do pracy po przerwie nieprzekraczającej 60 dni – spowodowaną tą samą chorobą, która była przyczyną niezdolności do pracy przed przerwą,
  - ✓ **b) niezdolność do pracy przypadającą w okresie ciąży,**
  - ✓ c) niezdolność do pracy spowodowaną nadużyciem alkoholu

✓ 9. Kontrola prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy jest podejmowana:

✓ a) na wniosek pracodawcy

✓ b) na wniosek wydziału Zasiłków

✓ c) na wniosek głównego lekarza orzecznika ZUS

✓ d) żadna z odpowiedzi nie jest prawidłowa

10. Obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym
podlegają w szczególności :

- a) **osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą,**
- b) prokuratorzy,
- c) **zleceniobiorcy**

✓ 11. Niezdolność do samodzielnej egzystencji
orzeka się w przypadku :

✓ a) stwierdzenia naruszenia sprawności
organizmu w stopniu powodującym
konieczność opieki i pomocy innej osoby
w zaspokajaniu podstawowych potrzeb
życiowych,

✓ b) stwierdzenia naruszenia sprawności
organizmu w stopniu powodującym
konieczność stałej lub długotrwałej opieki
i pomocy innej osoby w
zaspokajaniu podstawowych potrzeb
życiowych

✓ 12. Podstawową ustawą obowiązującą w chwili obecnej,
a regulującą problematykę rent jest :

✓ a) ustawa z dnia 10 grudnia 1999 o emeryturach i rentach
z FUS,

✓ b) ustawa z dnia 13 grudnia 1988 o emeryturach i rentach
z FUS ,

✓ c) **ustawa z dnia 17 grudnia 1998 o emeryturach i
rentach z FUS**

13. Blisko 64% dochodów Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pochodzi z :

- a) oprocentowania rachunków bankowych FUS,
- b) dotacji budżetu państwa,
- c) **składek na ubezpieczenie społeczne,**
- d) ze środków z prywatyzacji

13. Blisko 64% dochodów Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pochodzi z :

- a) oprocentowania rachunków bankowych FUS,
- b) dotacji budżetu państwa,
- c) **składek na ubezpieczenie społeczne,**
- d) ze środków z prywatyzacji

14. ZDUBLOWANE

15. Zgodnie z definicją niezdolności do pracy osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji jest :

- a) **częściowo niezdolna do pracy,**
- b) całkowicie niezdolna do pracy,
- c) jest niezdolna do samodzielnej egzystencji,
- d) zawsze w takim przypadku wymaga przekwalifikowania zawodowego